

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3185

Vragen van het lid **Van Otterloo** (50PLUS) aan de Minister voor Rechtsbescherming over *het artikel «Burgemeesters: doorgeslagen privacywet heeft extra doden gekost»* (ingezonden 20 mei 2020).

Antwoord van Minister **Dekker** (Rechtsbescherming), mede namens de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ontvangen 17 juni 2020). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 3102.

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel «Burgemeesters: doorgeslagen privacywet heeft extra doden gekost»?¹

Antwoord 1

Ja, ik ben bekend met dit artikel.

Vraag 2

Hoe oordeelt u over de stelling van de burgemeester van Nunspeet, dat de privacywetgeving ervoor heeft gezorgd dat er in Nederland onnodig mensen zijn overleden aan het coronavirus? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 2

Volgens de burgemeester van Nunspeet zouden er onnodig mensen aan het coronavirus zijn overleden, omdat hij niet mocht communiceren over het aantal besmettingen en sterfgevallen in verband met de privacywetgeving. Allereerst dient hierbij onderscheid te worden gemaakt tussen het melden van besmettingen en sterfgevallen. De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) is alleen van toepassing op persoonsgegevens van levende personen.² Het melden van sterfgevallen valt dan ook buiten de reikwijdte van de AVG. Bij het melden van besmettingen speelt de AVG wel een rol. Gegevens over de gezondheid is volgens artikel 9, eerste lid, van de AVG een bijzondere categorie van persoonsgegevens, waarvoor een verwerkingsverbod geldt. De verwerking hiervan is slechts toegestaan wanneer een specifieke uitzonderingsgrond van toepassing is. Een daarvan betreft verwerkingen die noodzakelijk zijn om redenen van algemeen belang op het

¹ De Telegraaf, 16 mei 2020, «Burgemeesters: doorgeslagen privacywet heeft extra doden gekost», <https://www.telegraaf.nl/nieuws/1428311393/burgemeesters-doorgeslagen-privacywet-heeft-extra-doden-gekost>

² Inleidende tekst, paragraaf 27, AVG.

gebied van de volksgezondheid.³ Dit vereist een wettelijke basis, die gevonden kan worden in de Wet publieke gezondheid.

In de Wet publieke gezondheid is bepaald dat een arts die een infectie met het coronavirus vaststelt, dit onverwijld moet melden aan de GGD.⁴ Ook in verpleeghuizen zal bij een besmetting dit aan de GGD moeten worden gemeld. In geval van bewoners van verzorgingshuizen zijn de gegevens die een arts dient te delen met de GGD: de naam, het adres, de geboortedatum, het burgerservicenummer en de verblijfplaats van de betrokken persoon alsmede gegevens over de infectieziekte.⁵ Meer informatie mag niet worden gedeeld met de GGD.

De GGD dient vervolgens de ontvangst van een dergelijke melding onverwijld door te geven aan de voorzitter van de veiligheidsregio en aan de burgemeester van de gemeente waar de betrokken persoon zijn woon- of verblijfplaats heeft, alsmede aan het RIVM.⁶ Aan de voorzitter van de veiligheidsregio en aan de burgemeester mag van deze gegevens alleen de informatie worden verstrekt die zij nodig hebben voor de uitoefening van hun wettelijke bevoegdheden onder de Wet publieke gezondheid.⁷ Omdat de bestrijding van een zogenaamde A ziekte, zoals het coronavirus, aan de voorzitter van de veiligheidsregio is voorbehouden, zijn de bevoegdheden van de burgemeester in deze beperkt. Ook de communicatie naar buiten toe over aantallen besmettingen en/of sterfgevallen ligt bij de voorzitter van de veiligheidsregio. Om die reden ontvangen burgemeesters alleen informatie in de vorm van geaggregeerde aantallen, net als het RIVM. Voor zijn rol als burgervader is het vooral van belang dat hij op de hoogte is van het feit dat er besmettingen zijn. Dat is in de onderhavige situatie ook gebeurd. Zoals uit het bovenstaande blijkt, vormde de privacywetgeving geen belemmering voor het communiceren van de nodige informatie over deze besmettingen en sterfgevallen.

Vraag 3 en 4

Klopt het dat officiële instanties (waaronder burgemeesters) niet mochten melden dat mensen in de betreffende verpleeghuizen aan corona zijn overleden? Kunt u uw antwoord toelichten?

Zo ja, was u tijdens de debatten over het coronavirus op de hoogte van het feit dat officiële instanties overledenen niet konden of mochten melden?

Antwoord 3 en 4

Zoals gezegd is de AVG niet van toepassing op persoonsgegevens van overleden personen.⁸ Het melden van het aantal sterfgevallen is met andere woorden niet in strijd met de privacywetgeving.

De meldingen over besmettingen en de daarop te nemen maatregelen lopen via de lijn van artsen, GGD'en en het RIVM.

Vraag 5

Zijn er meerdere meldingen geweest van situaties als deze?

Antwoord 5

Er zijn mij geen andere meldingen bekend.

Vraag 6, 7, 8, 9 en 10

Op welke wijze is op dit moment in de wet vastgelegd dat informatie als deze niet gedeeld mag worden?

Voorziet de privacywetgeving in de mogelijkheid om af te wijken van deze wetgeving, bijvoorbeeld in situaties van nationaal belang of risico's voor de volksgezondheid?

Zo nee, zijn er situaties denkbaar waarin het nationaal belang, de volksgezondheid, in de afweging prevaleert boven privacywetgeving? Zo ja, kunt u aangeven in welke situaties?

³ Artikel 9, tweede lid, sub i, AVG. Inleidende tekst, paragraaf 27, AVG.

⁴ Artikel 22, eerste lid, Wpg jo. artikel 1 Regeling 2019-nCoV. De meldingsplicht bij het vermoeden van een besmetting is opgeschort op basis van de LCI-richtlijn COVID-19.

⁵ Artikel 24, eerste lid, Wpg

⁶ Artikelen 27, eerste lid en 28, eerste lid, Wpg.

⁷ Artikel 27, eerste lid, Wpg.

⁸ Inleidende tekst, paragraaf 27, AVG.

Waarom is er in deze situatie, met deze groep kwetsbare patiënten en potentiële patiënten, deze keuze gemaakt?
Is het denkbaar dat er extra besmettingen hebben plaatsgevonden via bewoners en bezoekers van bewoners, omdat niet officieel bekend was hoeveel coronabesmettingen er in het betreffende verpleeghuis waren? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 6, 7, 8, 9 en 10

Zoals aangegeven in het antwoord op vragen 2 en 4 is de communicatie over infectiezieken geregeld in de Wet publieke gezondheid en loopt het delen van deze informatie en de aanpak van de bestrijding via de inhoudelijke lijn van artsen, GGD'en en het RIVM.

De privacywetgeving vormt verder geen belemmering voor het melden van sterfgevallen in verpleeghuizen. De AVG is niet van toepassing op persoonsgegevens van overleden personen.

Vraag 11

Hoe heeft de GGD bron- en contactonderzoek uitgevoerd bij deze besmettingen?

Antwoord 11

De GGD voert bron- en contactonderzoek uit op basis van het protocol van het RIVM.⁹ Het doel van bron- en contactonderzoek is contacten identificeren, informeren over de blootstelling en risico's op besmetting, wijzen op maatregelen die genomen dienen te worden om verdere verspreiding te voorkomen en betrokkenen hierin te begeleiden. In het protocol vanaf 6 mei wordt er onderscheid gemaakt tussen drie verschillende categorieën contacten: huisgenoten, overige nauwe contacten en overige contacten. De GGD adviseert betrokkenen maatregelen te treffen die de verspreiding van het virus tegengaan, passend bij de aard van het contact dat ze hebben gehad met de indexpatiënt, en belt op dag 1, 7 en 14 van de getroffen maatregelen over hoe het gaat.

Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft mij laten weten dat er, vóór 12 maart, bij alle vastgestelde besmettingen met het coronavirus een volledig bron- en contactonderzoek plaatsgevonden heeft. Na 12 maart is er gekozen voor een gerichtere aanpak. De aanpak bij verpleeghuizen is specifiek gericht op de omstandigheden in verpleeghuizen. Omdat bewoners in verpleeghuizen veelal dicht bij elkaar leven en in feite een huishouden vormen, wordt in beginsel een gehele of een gedeelte van een afdeling behandeld als zijnde mogelijk besmet. De prioriteit ligt vervolgens op het voorkomen dat het coronavirus zich verspreidt naar andere patiënten en andere afdelingen. Bron- en contactonderzoek vindt plaats bij het personeel van het verpleeghuis en bij bezoekers van bewoners. Volgens de GGD is dit in dit geval ook gebeurd.

Vraag 12

Gaat u naar aanleiding van deze situatie actie ondernemen? Is bijvoorbeeld een wetswijziging denkbaar?

Antwoord 12

Gelet op het bovenstaande acht ik een wetswijziging of verdere actie niet nodig.

Vraag 13

Hoe gaat u ervoor zorgen dat dit wordt opgelost?

Antwoord 13

Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft mij laten weten dat ze in haar overleg met de GGD en de voorzitters veiligheidsregio aandacht zal besteden aan de informatieverstrekking aan burgemeesters.

Vraag 14

Kunt u deze vragen binnen een week beantwoorden?

⁹ Website: <https://ici.rivm.nl/COVID-19-bco>.

Antwoord 14
Dat is helaas niet gelukt.